

Audzināšanas stunda „Problēmsituācijas skolā un klasē, to risināšanas iespējas caur spēles metodi “PIKASTE” ”

Skola: Bauskas sākumskola, Bauskā, Uzvaras iela 10

Mērķis:

Nosaucot vārdā, vērtējot un analizējot problēmsituācijas savā un savu klases biedru skatījumā, rosināt skolēnus domāt par to, kā es kā skolēns varu ietekmēt un attīstīt labvēlīgas vides un savstarpējo attiecību veidošanās priekšnosacījumus gan skolā, gan savā klases kolektīvā.

Uzdevumi:

1. Pārrunu veidā noskaidrot jēdziena nozīmi- problēma un problēmsituācija.
2. Grupu darbā pārrunāt dažādas ar skolas dzīvi skolēniem saistošas problēmas, vienoties un izvirzīt vienu no tām kā prioritātīvu savā grupā.
3. Noskaidrot, vai un kā var tikt galā ar dažāda veida problēmsituācijām.
4. Secināt, kādas tikumiskās vērtības ir būtiskas, lai veidotos priekšnosacījumi labai savstarpējai komunikācijai, saliedētām attiecībām klasē un atbalstošai videi skolā.

Stundas plāns: 1. Ierosināšana

2. Apjēgšana

3. Refleksija

Stundai nepieciešamie resursi:

1. 5 dažādas krāsas A4 lapas;
2. 5 flomāsteri;
3. Kaste;
4. Līmlapiņas;
5. Sagriezts attēls (puzle);
6. Internets, ekrāns, projektor.

Stundas gaita

Ierosināšana:

Skolotāja ir izveidojusi mentimeter.com prezentācijas logu menti.com word cloud (vārdu mākonis), kur aicina skolēnus savās mobilajās ierīcēs ievadīt kodu, kur skolēni vēlāk ieraksta, kas, viņuprāt, ir problēma un problēmsituācija. Pārrunu veidā noskaidrojam, ka problēma ir kāda konfliktsituācija/ uzskatu sadursme. Tiek noskaidrots, ka klasē nav neviena skolēna, kas kādreiz nebūtu saskāries ar kādu problēmsituāciju skolā vai klasē. Skolotāja informē, ka šajā stundā skolēni mēģinās apzināt, viņuprāt, nozīmīgas problēmas skolā un klasē, ar kurām sastopas skolēns.

Apjēgšana:

1. Skolēni tiek sadalīti grupās, izmantojot attēlu puzli (izvelk sagrieztā attēla gabaliņu un sameklē savus grupas biedrus), tādējādi tā liekot “iziet no savas komforta zonas”. Skolotāja akcentē, ka klasē, tāpat kā dzīvē jāmacās sadarboties ar jebkuru savu kolēģi gan skolā, gan darbā, gan pašdarbnieku kolektīvā.
2. Skolotāja aicina grupas pārrunāt 2 min, ar kādām problēmām skolā saskaras skolēns. Kad grupas biedri ir uzklusīti, bērni vienojas un izvirza vienu, viņuprāt, būtiskāko problēmu no tām, kuras tikko apsprieduši. Problēma tiek formulēta un uzrakstīta dotās A4 lapas centrā. Skolēni formulējuši šādas problēmas- *sadarbības trūkums stundās, bērni neapmeklē konsultācijas, citu apvainošana mentālā un fiziskā vardarbība, skolas noteikumu pārkāpumi.*
3. Skolotāja izstāsta par vārdu spēli PIKA un KASTE- pēdējie 2 burti vārdā pika ir pirmie 2 burti vārdā kaste, tos apvienojot (sapludinot) sanāk PIKASTE. Turpmākajā darbā tiek izmantots spēles elements. Skolēni tiek rosināti saburzīt lapu kā sniega piku. Uzdotot uzvedinošus jautājumus, piemēram, kas

notiek ar problēmām dzīvē, kā vieglāk tikt no tām vaļā, ko pieaugušie un bērni bieži cer, ja runa ir par problēmām u.tml., skolēni nonāk pie secinājuma, ka dzīvē mēs bieži gaidām, ka problēmas atrisināsies pašas no sevis un cik labi, ja tās vienkārši varētu izmest un aizmirst. Tāpēc skolotāja aicina izvēlēties 1 grupas pārstāvi, kurš mēģinās “atbrīvoties” no tikko formulētās problēmas. Klases priekšā (ļoti lielā attālumā) tiek novietota kaste, kurā pika jātrāpa. Skolēni met pikas un secina, ka nemaz tik vienkārši nav trāpīt piku kastē, tāpat kā ar problēmām- par tām nedomājot vai aizmirstot, tās tomēr nekur nepazūd.

4. Skolotāja aicina pacelt katrai grupai citas krāsas piku, atgriezties vietā un sniegt savu problēmsituācijas risinājumu (plāns A), uzrakstot to uz lapas. Skolēni lapas saburza atkārtoti un mēģina trāpīt piku, jau pietuvojoties kastei mazliet tuvāk.
5. Cits grupas skolēns paņem atkal citas krāsas piku un atgriežas savā grupā. Top plāns B- 2.variants, kā risināt formulēto problēmu. Atkal cits grupas biedrs dodas izmēģināt laimi, lai jau no tuvāka attāluma mēģinātu trāpīt piku kastē.
6. Skolotājs rosina grupas pacelt savas krāsas piku un iepazīties ar iespējamajiem problēmsituāciju risinājumiem, tos izvērtēt un vajadzības gadījumā papildināt.
7. Klasē tiek pārrunātas visas formulētās problēmas un tiek nolasīti to iespējamie risinājumi. Skolēni secina pašu paveikto un gūst apliecinājumu tam, ka visām problēmām un problēmsituācijām var rast risinājumu, tikai jāpacenšas un jāpadomā, kā to pēc iespējas labāk izdarīt.
8. Skolotājs uz ekrāna parāda MK noteikumi Nr.480 daļu par tikumiskajām vērtībām, kuras katrā cilvēkā veido un attīsta ģimene, skola un sabiedrība. Skolēni A4 lapas otrā pusē uzraksta atslēgas vārdus, kas, viņuprāt, ir atbalstošas vides un saliedētas, draudzīga kolektīva atslēdzīgas, lai mēs darītu labu viens otram un attiecas uz katras atsevišķās grupas problēmu un tās risinājumiem. Skolēni spriež, analizē, secina.

Refleksija:

Stundas noslēgumā skolēni uz līmlapiņas pabeidz 3 teikumus- *Man šodien izdevās..., Man šodien neizdevās..., Sapratu, ka...* . Atsevišķi skolēni nolasa uzrakstīto. Skolotāja pateicas par ieguldīto darbu un secinājumiem,

STUNDAS NOVĒRTĒJUMS UN SECINĀJUMI

Klases stunda izdevās ļoti labi, jo skolēni strādāja mērķtiecīgi domājot, izvērtējot, analizējot un secinot. Kā skolotāju, katru reizi izmantojot šo metodi, pārsteidz tas, ka skolēnu grupās ļoti reti atkārtojas vienas un tās pašas lietas/ problēmas/ akcenti, kas rakstāmi lapas centrā. Tas tikai pierāda to, ka katram ir savas domas un viedoklis, un grupu darbā tas katreiz izkristalizējas atkarībā no tās grupas sastāva. Metodi pielietoju arī literatūras stundās. Skolēniem patīk, jo tas ļauj gan nopietni strādāt problēmas formulēšanas un risinājumu sniegšanas procesā, gan atpūsties, izspēlējot pikas mešanu kastē.

Vērtīgi ir tas, ka skolēni prata sevi un savu darbu un uzvedību arī izvērtēt, jo gala rezultātā paši stundas laikā tika pie saviem “Zelta likumiem” (dažas frāzes no skolēniem):

- + svarīgi ir ieklausīties tajā, ko saka otrs;
- + nedari otram to, ko pats nevēlies, lai dara tev;
- + ar savu darbu stundā un ārpus tās ietekmējam viens otru;
- + katrai darbībai ir sekas u.tml.

Uz līmlapiņām tapušie secinājumi ir ļoti dažādi, arī tas priecē, jo tika pamanītas mazās detaļas, kuras dažkārt tiek netīši palaistas garām. Skolēnu rakstītais:

**Man šodien izdevās palīdzēt grupai, sadarboties, sastrādāties ar klases biedriem, saklausīt citus, uzklaut citu viedokli, sadarboties bez strīdiem, ieteikt savas idejas, izdomāt problēmu risinājumus kopā ar grupas biedriem,*

* Man šodien neizdevās

Šīs mazās frāzes ir svarīgas arī turpmākajā klases saliedēšanas procesā. Tā ir maza sēkliņa, kas nākamajās stundās arī audzējama aun lolojama. Tāpēc nākamo stundu virsuzdevumi ir izstrādāt savu “Pienākumu un tiesību banku” klasē, kas arī veicina labas savstarpējās attiecības, jo stundas mērķis ir sasniegts un skolēni zina, ka atbalstoša vide klasē un skolā ir atkarīga no mums pašiem, no mūsu attieksmes vienam pret otru un darba, ko ieguldām katru dienu, strādājot plecu pie pleca.

Skolēni stundas nobeigumā rakstīja NEPABEIGTOS TEIKUMUS. Lūk, dažas vērtīgas atziņas no šiem teikumiem, kas norāda vai stundas izvirzītais mērķis un uzdevumi ir sasniegti.

Es sapratu...	Es iemācījos...	Es jutos....
ka klases biedri ir draudzīgi, ja es pats tāds esmu.	palūgt nevis pieprasīt.	laimīga, ka man lūdza kaut kaut ko izdarīt nevis pavēlēja.
ka es bieži izmantoju pavēles, tāpēc nesaņemu prasīto.	uzklausīt savus klases biedrus.	pieņemts grupas darbā un jaunajā klasē
ka ar draudzētīes ir skaisti.	Cienīt savus klases biedrus.	mīlēts
ka audzinātāja mūs ļoti mīl un mums ir ļoti paveicies.	jaunus vajadzību vārdus, piem. harmonija, emocionālais siltums.	sadzirdēts un uzklausīts, arī laimīgs.
ka šāda rokasgrāmata būtu jāizveido un jāuzdāvina katram pirmklasniekam, tad viņi laicīgi iemācītos lietot pieklājīgu valodu, izmantot lūgumu nevis pavēli, tad būtu mazāk konfliktu, priecātos, ja mēs to varētu ar klases biedriem un skolotāju izveidot	būt patiess un draudzīgs, pieņemt jaunos skolēnus	gandarīts, ja man ko lūdza nevis pavēlēja dot vai izdarīt.